

CULTURES

Tigre de Paper treu de l'oblit la cronista de la Revolució d'Octubre, Louise Bryant

► L'editorial manresana va presentar ahir el llibre a la Papasseit en les jornades del centenari rus

EL LLIBRE
SIS MESOS ROJOS A RÚSSIA

AUTOR
► Louise Bryant

TIGRE DE PAPER. MANRESA. 236 PÀGINES

SUSANA PAZ MANRESA

► «Per suggeriment de Kol-lontai [comissària del Poble per a Afers Socials], el govern bolxevic va aprovar una mesura per proporcionar assistència gratuïta durant setze setmanes abans, durant i després del part. Quan abandonen la llar, poden tornar-hi si no es troben bé, i només han de treballar quatre hores diàries a les fàbriques durant un mes després de la seva tornada a la feina. Això s'aplica a totes les dones, siguin casades o solteres. Els bolxevics creuen que aquesta cura de les mares és un dels primers deures de l'estat». Accent femení a la Revolució Russa. Això ho escrivia la periodista nord-americana Louise Bryant (1885-1936), una de les primeres dones corresponents i pionera del periodisme modern, en el llibre *Sis mesos rojos a Rússia*, una crònica en primera persona de la Revolució d'Octubre, que es va editar l'octubre del 1918 i que l'editorial manresana Tigre de Paper ha publicat per primer cop a l'Estat i en català.

Ha calgut un segle i la commemoració de la Revolució Russa perquè Bryant tragués el cap pels prestatges de les llibreries. Bryant

SALVADOR REDÓ

Revolució Russa: últim cap de setmana

► La Papasseit acollia ahir la presentació del llibre de Bryant i el debat «Gènere, revolució i política bolxevic», amb Marc Garcés, editor de Tigre de Paper, Yasmin Fuentes, antropòloga, i la sociòloga i periodista Isa Benítez. Avui es clouran les jornades dedicades a la commemoració de la Revolució Russa amb la xerrada «Ecos de la Revolució Russa: de Rosa Luxemburg a Antonio Gramsci», al carrer del Balç (11.30 h), amb la politòloga Maria Freixanet i l'historiador Joan Tafalla.

► Louise Bryant (1885-1946)

La periodista nord-americana va treballar per a capçaleres com The Masses i l'agència International News Agency. Va cobrir des de França la Primera Guerra Mundial, la Guerra de la Independència Turca i va entrevistar personatges com Mussolini.

va viatjar a Rússia l'agost del 1917 amb el seu company John Reed, que ha passat a la història de les cròniques referencials d'aquest període amb *Deu dies que trasbalsaren el món*, reeditat enguany per Edicions de 1984 i, també, per Capítan Swing i Nórdica Libros en una coedició il·lustrada. De Bryant, fins ara, res.

«Coneixíem l'autora i estàvem convençuts que valia la pena recuperar-la», explica Marc Garcés, un dels responsables de Tigre de Paper que, amb motiu del centenari de la Revolució Russa, va decidir apostar per l'autora nord-americana: «De títols i autors de capçalera, se n'han fet reedicions, però Bryant, segurament per la

seva condició de dona, havia estat eclipsada per altres noms, començant pel seu company». De fet, com explica el traductor i prologuista del llibre, Àngel Ferrero, després de la mort de l'autora, «la seva obra va quedar desatesa», i malgrat l'èxit del film de Warren Beatty del 1981 *Reds* (basat en les vides de Reed i Bryant), la seva tomba al Cimentière des Gonards a Versalles va estar a punt de ser retirada pel seu mal estat. Bryant pràcticament tornava a desaparèixer. Per a Garcés, publicar *Sis mesos rojos a Rússia* és «un primer pas per treure-la de l'oblit i situar-la en el lloc que es mereix».

Segons l'editor, Bryant aporta amb les seves cròniques un «retrat més proper de la realitat quotidiana, un estil més literari, optimista i amb especial atenció als personatges femenins que van poblar la revolució». Com Catherine Breixkovski (l'àvia de la Revolució Russa), la revolucionària Maria Spiridónova i el Batalló de la Mort, una unitat de combat formada per dones. Bryant va cobrir la Revolució d'Octubre per a l'agència Bell Syndicate, i per les pàgines de *Sis mesos rojos a Rússia* desfilen Kérenski, Lenin, Trotski, però també les condicions dels nens russos, la llibertat de premsa i la seva experiència com a correu bolxevic en la tornada als Estats Units. Com recorda l'autora en la introducció que va escriure el 1918, «No sóc sinó un missatger que deixa les notes davant vostre, intentant mostrar-vos un retrat d'allò que vaig veure i que hauríeu vist si m'haguéssiu acompanyat».

L'artista calafi Ramon Puigpelat porta la seva obra a Guissona

ARXIU/M. P.

Ramon Puigpelat

REDACCIÓ MANRESA

► L'obra de l'artista calafi Ramon Puigpelat s'exposa des d'avui disabte fins al 31 de gener a La Formiga, de Guissona. Concebuda amb el títol *Des de Calaf*, la mostra dona testimoni de la producció recent del pintor, que excel·leix en gèneres com el retrat. L'exposició es pot veure de dilluns a divendres (9.30-13.30 h i 17-20.30 h) i els disabtes (10-13.30 h i 18-20 h). La inauguració és avui a les 18.30 h.

Taula rodona sobre l'obra d'Aurora Bertrana, a Berga

REDACCIÓ BERGA

► Les professores universitàries Maria Neus Real (UAB) i Adriana Bàrcia (UdG) parlaran avui de l'escriptora Aurora Bertrana en una taula rodona oberta al públic que tindrà lloc avui al migdia (12 h) a la sala de plens de l'ajuntament de Berga. L'Aurora, filla de l'escriptor i pintor Prudenci Bertrana, va destacar també en el terreny literari, especialment en el gènere de la narrativa de viatges. Aurora Bertrana, com el seu pare, va estar vinculada a Berga i va morir en aquesta ciutat el 1974.

MÚSICA I MÚSICS
DEL BAGES

per Glòria Ballús Casòliva
DOCTORA EN MUSICOLOGIA

La Capella de Música de la Seu i Santa Cecília

La música a la col·legiata de la Seu de Manresa es troba documentada des del segle XIV (any 1352), quan el canonge Guillem Altarriba fou nomenat mestre de l'escola de música per cinc anys, i el Rvd. Miquel Aymerich del Bosch, organista, en el 1562. Tot i així, la primera notícia d'un orgue a la Seu és de l'any 1506.

Aquestes dades confirmen que la Seu manresana, com a totes les esglésies importants d'aquell temps, hi havia l'encarregat de portar el cant dins les celebracions litúrgiques, d'ensenyar el cant pla o gregorià, i tocar l'orgue. En el segle XVII (1605), dues notícies constaten la voluntat de donar estabilitat als cants, una és que els

consellers de la ciutat acordaren donar una quantitat anyal al mestre de música per assegurar l'ensenyament dels cantors, i poc després (1611), els canonges de la Seu van crear la plaça de mestre de cant o de capella, que a la vegada era el sustentor del cor. La *plantilla* oficial era formada per quatre corers (nois escolans que cantaven). L'organista feia les classes d'orgue als corers, a més de tocar en les celebracions litúrgiques.

Dues Concòrdies (convenis entre el capítol de canonges i la comunitat de beneficiats sobre qüestions de jurisdicció i d'organització) ens concreten l'estructura i les obligacions musicals que tenien. La Concòrdia dels condutius i fundació del mestrat de cant, de 27 d'agost del 1611, en poder del notari Moragull, ens diu exactament la data de la fundació de la capella de música; i la Concòrdia, signada pel notari Francisco Tauler (1655), juntament amb la Consueta (directori o manual per seguir la vida diària i les celebracions) del paborde doctor Jacint Romanyà, (1724), ens aporten informació de l'estructura i de les obligacions dels mestres de capella, dels organistes i dels corers.

La Capella de Música de la Seu, que existeix des del 1611, continua les seves activitats musicals, malgrat les vicissituds dels segles i amb les adaptacions necessàries tant en l'àmbit de la formació –incorporant-hi les dones cantaires– com del seu repertori, fins a l'actualitat. Crec

que podem afirmar que és una de les més antigues de Catalunya. Anualment, la capella celebra amb especial interès i devoció la missa dedicada a santa Cecília, aquella jove romana martiritzada per mantenir la seva fe cristiana, i que en ser canonitzada pel papa Gregori XIII, el 1594, fou oficialment proclamada patrona dels músics, per

«haver demostrat una atracció irresistible cap als acords melodiosos dels instruments». Així, el diumenge més proper al dia 22 de novembre, data de la seva festivitat, la Capella de Música per donar gràcies per la continuïtat de la capella i amb la petició que segueixi vetllant per tots els seus cantaires, comença la celebració cantant l'*Himne a Santa Cecília*, amb música del organista de la Seu Miquel Augé Vila (1885-1936) i lletra del pare jesuïta Josep Pastoret Sala (1863-1936), escrit el 1910.

Una obra solemne a quatre veus i orgue amb tornada i estrofes i en tonalitat de Re Major. La tornada diu: «A Cecília, flor gemada, llaor! A la tota amarada de dolçor, a la Verge enamorada de la música sagrada, Honor!».

Celebrem aquest patrimoni musical que tenim a la ciutat de Manresa i que per molts anys la Capella de Música de la Seu segueixi cantant a santa Cecília i participant en les festivitats litúrgiques més importants, tant a la col·legiata com a altres esglésies de la ciutat i del Bages.

«La Capella celebra amb especial devoció la missa anual a santa Cecília»